1836. Nr. 4.

DRENTSCHE COURANT.

DINGSDAG, DEN 19 JANUARIJ.

's GRAVENHAAGE, den 16 Januarij.

Daar men vernomen zou, het een onderwerp van overweging bij de hooge Regering uitmaken, om, in overeenstemming van eene herziening der munt-wet, bijzondere wettelijke strafbepalingen voor te dragen tegen muntvervalsching en muntbemoeijing.

— De ijsdam in de Waal te Vuik is in den namiddag van den 14den zeer gelukkig losgegaan en opgeruimd. Beven en beneden Arnhem is de rivier den namiddag van den 14den insgelijks losgegaan; den 15den was te Arnhem geen drijfijs. Te [illegible] en ook op onze boven-rivieren [illegible] was [illegible] in de [illegible] te [illegible] gegaan; men [illegible] dat de stoom-boot tusschen die stad en Rotterdam aanstaanden maandag de geregelde dienst zou kunnen hervatten.

LONDEN, den 11 Januarij.

Uit New-York zijn hier dagbladen tot den 2den December ingekomen, welke zeer staatkundig nieuws [illegible] alleenlijk een hevigen brand, welke in die stad gewoed heeft, vermelden. Deze brand is den 16den December, omstreeks 8 ure des avonds, uitgebarsten in een pakhuis in Merchant-street en heeft zich weldra, met een sterken noord-westen wind, verder uitgebreid, zonder met behulp der brandspuiten gestuit te kunnen worden, omdat het water in dezelve bevroor. Men heeft pogingen aangewend, om een aantal huizen door bus-kruid in de lucht te doen springen, ten einde alzoo de verspreiding der vlammen te beletten, maar ook deze maatregel heeft weinig gebaat, omdat de benoodigde voorraad bus-kruid, in de ver afgelegene magazijnen der marine bewaard wordende, ontbrak. Eerst nadat 17 blokken huizen, in het fraaiste en rijkste gedeelte der stad, in de asch waren gelegd, is men op den middag van den 17den den brand, die ruim 15 uren gewoed had, meester geworden. Het aantal der verbrande woningen wordt begroot op 650 à 700; de waarde der verbrande goederen schatten sommigen op ruim 14 millioenen dollars (35 millioenen guldens). Het prachtige gebouw der beurs, alsmede dat der posterij, behoort onder het vernielde gedeelte der stad. De in de havens liggende schepen zijn gelukkig behouden. Onbeschrijfelijk groot was de verwarring en verlegenheid, welke gedurende het woeden van denen bijna voorbeeldeloozen brand in de stad heerschte.

— Den 13 Januarij. De inning der tienden heeft in Ierland weder aanleiding tot bloedige tooneelen gegeven. In de omstreken van Cork zijn verscheidene politie-beambten, welke vergezeld door den predikant *Beresford* waren ingezonden, deerlijk door het volk mishandeld en een [illegible] gevoel, nadat bij zich verpligt gevonden had eene [illegible] op zijne aanvallers te openen.

— [illegible] hebben uit Washington van den 14den December [illegible] nog niet volkomen gerust [illegible] der gemoederen met Frankrijk.

[illegible] hebben uit Nieuw-York, tot den [illegible] [illegible] dat het openbaar vertrouwen, hetwelk aanvankelijk [illegible] door de vreesselijke ramp, die de stad overgekomen is, zich van lieverlede begon te herstellen, [illegible] en [illegible] op het weldra hervatten der handelsverrigtingen.

Volgens particuliere berigten zou de schade, ofschoon aanzienlijk, niet zoo groot zijn als die eerst was opgegeven. Bijna al de verbrande gebouwen en goederen waren verzekerd, en dus zou de schade grootendeels neerkomen op de verzekerings-maatschappijen. De treurige gebeurtenis heeft, dadelijk bij het vernemen er van, het onderwerp der beraadslagingen van het Huis der Representanten uitgemaakt, waarin, op voorstel van het committé van de geldmiddelen, plannen beraamd zijn ter onverwijlde tegemoetkoming dergenen, die bij den brand hebben geleden.

De ingezetenen van de tot Mexico behoorende en aan de Vereenigde Staten grenzende provincie Texas, welke tegen hun bewind zijn opgestaan, hebben in de laatste [illegible] belangrijke gevechten, die zij tegen de Mexicaansche troepen geleverd hebben, eenige voordeelen behaald en daarop zich openlijk als onafhankelijk verklaard en een eigen bewind aangesteld.

PARIJS, den 10 Januarij.

De hertog van Orléans is nog niet geheel hersteld van zijne geleidene vermoeijenissen. Ook heeft hij het eerste bal ten Hove niet bijgewoond.

— Van de Afrikaansche kust wordt geschreven,

dat de voorgenomene expeditie naar Tregeeen voorzeerst is uitgesteld en wellig geheel geene plaats zal hebben, vermits het aantal der vijandelijke hoofdlieden, die zich aan het gezag der Franschen komen onderwerpen, steeds toeneemt.

— Het Hof der Pairs zet het proces der beschuldigden wegens de onlusten van April voort.

— De Spaansche Gedeputeerden hebben de zoogenaamde voordragt van vertrouwen met eene in de daad zeer groote meerderheid, namelijk van 150 tegen slechts 3 stemmen, aangenomen, zoodat de Minister *de Mendizabal* zijn regerings-plan aan niemand heeft geopenbaard. — Er zijn vele gissingen in omloop omtrent het financieel plan van dien Minister, dat nog steeds door hem zeer geheim gehouden.

Cordova moet zoodanig verontrust zijn door de vorderingen der Carlisten in de Asturiën, dat hij, in weerwil zijner ongezindheid, om zijne magt te verdeelen, besloten heeft vier bataillons en twee honderd ruiters derwaarts te zenden.

— Den 12 Januarij. Gisteren zijn in de Kamer der Gedeputeerden de beraadslagingen begonnen over het concept-adres in antwoord op de troonrede. Verscheidene leden hebben zich zeer sterk uitgelaten tegen de Russische politiek, zoo ten opzigte van het Oosten als van Polen, en aangedrongen op de noodzakelijkheid eener krastige tusschenkomst van de zijde van Frankrijk. De heer *Bignon* zweeg redevoerder, ook bij de ontwikkeling zijner denkbeelden over het gesch[illegible] met Noord-Amerika, verscheidene hevige zinsneden tegen het Doctrinair Ministerie bevatte, waaraan hij onder anderen verweet het volk het genot zijner vrijheid te ontrooven, wilde dat in het adres deze woorden zouden worden ingelascht: „de Kamer der Gedeputeerden houdt zich onveranderlijk overtuigd en twijfelt er niet aan, of het Gouvernement Uwer Majesteit deelt in die overtuiging, dat de herstelling der poolsche nationaliteit eenen eersten rang moet bekleeden onder de noodzakelijke voorwaarden van het evenwigt van Europa;" terwijl de heer *Saint-Marc-Girardin* begeerde, dat de Fransche Regering een formeel protest bij de Russische zou inleveren, waarvan hij, buiten andere voordeelen, ook dit verwachtte, dat Polen zich, door het uitzigt op eene betere toekomst, van wanhopige stappen zou laten terughouden.

Dezelfde spreker uitte den wensch, dat Frankrijk ook in het Oosten een Ancona hebben magt, dat is een bezet punt, van waar het de bewegingen van Rusland kon gadeslaan, en beletten, dat het zich van Konstantinopel meester maakte, het plan waarvan hij aan de Russische Regering toeschreef, en de verwezenlijking waarvan bij het tijdstip noemde, waarop het gedaan zou zijn met de vrijheid en onafhankelijkheid van Europa.

Heden worden de discussien voortgezet.

— Brieven uit Nice, van den 28sten laatsleden, bevestigen de tijding, dat de Sardinische vloot, onder den schout bij nacht *Serra*, den 25sten van Genua was uitgezeild en voor eenen gestelden tijd van levensmiddelen voorzien. Hare bestemming was onbekend, doch men gist, dat zij zich voorloopig naar Napels, Palermo en Malta zou begeven.

— De berigten van de Spaansche grenzen behelzen verscheidene gerüchten ten nadeele der Carlisten.

— Te Barcelona zijn den 4den dezer vreesselijke buitensporigheden gepleegd, daar meer dan honderd Carlistische gevangenen, die in de citadel bewaard werden, door het gepeupel vermoord zijn. *Mina* heeft zich, op het vernemen dezer gruwelen, van St. Llorent derwaarts begeven.

FRANKFORT, den 7 Januarij.

Men schrijft uit Taryn, dat er alle uitzigt bestaat op eene minnelijke vereffening der geschillen tusschen Sardinie en Marokko, daar de Regering van dezen Staat toegeslijkerd zou geworden zijn, nadat zij van de uitrustingen in de Sardinische havens was verwittigd geworden. Echter zou de marine op den voet van oorlog blijven, tot dat men te Marokko weder een Consul had toegelaten. Intusschen heeft men te Parijs en Londen eenig wantrouwen gekoesterd tegen het doel der opgestane toerustingen te [illegible] Fransche en Engelsche Regering te Taryn aanlegde [illegible], zoo als te verwachten was, niet anders dan geruststellend zijn beantwoord.

— Den 9 Januarij. De permanente commissie van den Keur-hessischen Landdag heeft op nieuw eene aanklagt, wegens overtreding der staats-regeling, bij het hof van appel te Kassel ingeleverd tegen den minister van binnenlandsche zaken, den heer *von Hassenpflug*. Deze aanklagt is hierop gegrond, dat de regering, den Landdag in April des vorigen jaars hebbende doen uiteengaan, denzelven niet binnen den bij de constitutie bepaalden tijd weder heeft bijeengeroepen.

»In brieven uit Zevenbergen wordt steeds gewag gemaakt van groote tweedragt tusschen de aanzienlijken des lands en de Oostenrijksche regering. In Hongarije en ook in Italie moet het weinig beter gesteld zijn. In dezen staat van zaken zou de dood van vorst *Metternich* (die, zoo als bekend is, sedert een geruimen tijd aan de borst lijdt) belangrijke gevolgen kunnen hebben."

— Niet minder dan in Wurtemberg is thans ook in Baden en Beijeren de zucht tot het aanleggen van ijzeren spoorwegen levendig.

— Den 10 Januarij. Uit Weenen, van waar onlangs gemeld was, dat het huwelijk van de Portugesche Koningin met den Prins *van Saksen-Coburg* zwarigheden, ten minste vertraging ontmoet had, wordt thans (in overeenstemming met de jongste be-

rigtun uit Lissabon) geschreven, dat de vader van genoemden Prins, op dringend verzoek uit Lissabon, van zijn verlangen, dat het huwelijk nog een jaar zou worden uitgesteld, heeft afgezien, en dat dienvolgens de Prins tegen het aanstaande voorjaar de reis naar Portugal zou aannemen.

— Het dagblad van Zurich, hetwelk het eerst van een opstand op het eiland Sardinie heeft gesproken, meldt nu het volgende: »Het schijnt thans stellig te blijken, dat nu werkelijk het geheele eiland Sardinie tegen de regering van *Karel Albert* is opgestaan, ter zake van willekeurig geëvorderde belastingen en krenking der privilegien, en dat de bezetting van Cagliari met de ingezetenen gemeene zaak heeft gemaakt. De wapeningen te Genua zouden dus in de daad moeten strekken, om genoemd eiland weder tot onderwerping te brengen."

— De geschillen tusschen Frankrijk en het kanton Bazel-Landschap worden nu voor geheel bijgelegd gehouden.

— Den 12 Januarij. Volgens brieven uit Konstantinopel liet het zich aanzien, dat onderscheidene Mogendheden, met name Oostenrijk en Rusland, [illegible] verzoening [illegible] en den Onderkoning van Egypte, welken laatsten men zou trachten te bewegen tot vermindering zijner krijgsmagt in Syrië en tot eene meer menschelijke behandeling der inwoners van dat gewest. Onzeker was het, in hoe verre de Fransche en Engelsche Kabinetten tot dit doel wilden medewerken, doch de Porte toonde genoegzaam, [illegible] te willen winnen.

Bijkans het [illegible] van Smyrna waren de Drusen geheel ontwapend, terwijl de bergbewoners, die zich aan dit bevel hadden trachten te onttrekken, door de Egyptische soldaten als wilde dieren werden nagejaagd en uit hunne schuilplaatsen opgevangen.

— Aangezien sommige lieden zich niet ontzien, den verboden slavenhandel onder russische vlag te drijven, ten einde zich alzoo te onttrekken aan de vervolging der Mogendheden, welke met elkander verbindtenissen ter wering van dien handel hebben aangegaan, heeft de Russische Regering, door middel van haren Consul te Hamburg, de scheepsreeders en kapiteins opmerkzaam gemaakt, zoowel op de bestaande straf bepalingen tegen degenen, die, zonder daartoe geregtigd te zijn, de Russische vlag voeren, als tegen degenen, die slavenhandel drijven.

HOOGEVEEN, den 15 Januarij.

Het getal der in deze gemeente, gedurende den jare 1835, geborenen bedraagt 222, dat der overledenen 149 en dat der huwelijken 59 paren. Onder genoemde overledenen bevindt zich eene vrouw, met name *Janna Reints Smit*, weduwe [illegible] *Hendriks Boertien*, welke het zeldzame genoegen heeft gehad *Over-Overgroedmoeder* te worden.

Practische AANWIJZING *ter* ONTGINNING *van* HEIDE-VELDEN, *van* FRANS DE COSTER (*); *vertaald en overgenomen uit het Hoogduitsche werk van den heer* SCHWERZ, Anleitung zur kenntniss der Belgischen Landwirthschaft, *met eenige uitlatingen ter verkorting.*

Het groote nut, dat de bewerking van onze reeds grondiveerde landerijen aanbrengt, heeft altijd aanleiding gegeven om die behouwing uittebreiden tot de menigvuldige bij ons nog woest liggende gronden, te meer daar het ontginnen van dezelve, door veelerlei voordeelen, van wege de Lands-Regering begunstigd wordt.

Men is echter in de uitvoering niet altijd even gelukkig geweest. Vele ontginners zijn, door overijling en gebrek aan kennis, op dwaal-wegen geraakt en hebben niet weinige verkeerdheden begaan: eenigen, dewijl zij zich lieten raden en leiden door lieden, die meer kennis van de zaak meenden te hebben, dan zij werkelijk bezaten; anderen, dewijl zij de voorschriften volgden van schrijvers, wier vertoogen, hoe goed ook, niet geschreven waren voor den bodem der lezers. Daarenboven verloren de meesten den moed, en eene overgroote uitgestrektheid woest land bleef onbebouwd.

Ik heb eene lange reeks van jaren mij met de ontginning van heide-gronden onledig gehouden, en doorgaans met zulk een goed gevolg, dat men van mij de schriftelijke mededeeling van mijne opgedane ondervinding verzocht heeft. Ik zeg dit minder om roem te behagen, dan wel om het vertrouwen van mijne lezers te winnen, ten einde daar van voordeel te trekken, ter verhoeding van schadelijke misbruiken en om den zinkenden moed wederom optebeuren (†).

EERSTE AFDEELING.

Noodzakelijkheid van omheiningen en wijze om die aantelegen.

Omheiningen zijn voor ontgonnen of nog te ontginnen

(*) De heer *Schwerz* zegt in zijne voorrede van het derde deel het volgende: „*de Coster*, dit patriarch der ontginning van woeste gronden, was een even sterk schrijver als voortreffelijk cultivateur, en wanneer mijne lezers het oorspronkelijke zijner Verhandeling voor zich hadden, zouden zij mij buiten twijfel dank zeggen daar voor, dat ik mij bij de mededeeling eenige vrijheid heb veroorloofd. Overigens behoef ik niet te zeggen, dat ik het mij zelven als een vergrijp zoude hebben toegekend, wanneer ik aan *dicta* of *facta* door deezen ouden, zoo zeer ervarenen en na zijnen dood in zijn vaderland nog zeer geachten praktikus opgegeven, de hand had gelagen."

In de jaren 1823, 1824 en 1825 heb ik, zoo ik meende, in het belang der provincie, ter bevordering van de uitbreiding harer krachten, waarvoor zij zoo vatbaar is, mij veel moeite getroost, om in deze Courant stukken te plaatsen van landhuishoudkundigen aard. Gebrek aan medewerking en aanmoediging hebben mij den lust benomen om er mede voorttevaren; maar de pogingen, welke ik thans door ons naar voortgang en verbetering steeds strevend en zeer belangstellend zoo uitgebreid Staatsbestuur zie in het werk stellen, hebben mij gedrongen om op nieuw tot medewerking te besluiten, te meer, daar die pogingen onze provincie zoo bijzonderlijk betreffen en daar ter plaatse, als het ware, wonderen kunnen te weeg brengen. Mijn verlangen en voornemen is dan om, van tijd tot tijd en zoo veel het enge bestek dezer Courant toelaat, weder mededeelingen van landhuishoudkundigen aard te doen, het zij dan van mij zelven, het zij van anderen, en ik hoop, dat ik voor herhaalde ontmoediging zal bewaard blijven.

DE REDACTEUR.

(†) De deugdelijkheid van de manier en handelwijze van *de Coster* is vooral na zijnen dood bewezen, door de aanleggen, die hij gemaakt heeft. Zijne hout plantingen munten tot nu uit boven alle anderen; een goed bosch en een bosch naar de manier van *de Coster* aangelegd zijn in de omstreken van Antwerpen gelijkluidende uitdrukkingen. [*Aanteekening van den heer* SCHWERZ.]

heide-velden op onzen zand-bodem niet alleen nuttig, maar ook onontwijkbaar noodig. Door zulke omheiningen versta ik echter geene bloote doornen-heggen of tuinen, zoo als men die om de hoven heeft; maar hooge met boomen of ander hout beplante, van aarde opgezette, banken of wallen, aan welker beide zijden een sloot voorhanden is. Zulke beplante wallen dienen, behalve tot voordeel door het daar op groeijend hout, tot beschutting van de vruchten tegen harde en scherpe winden en om het verstuiven van het zand te beletten. De daar mede verbonden slooten moeten het water afvoeren. Worden eindelijk de kampen tot weiden gebruikt, dan dienen die wallen, ook dan nog wanneer het daar op staande hout gevallen is, om aan het vee het verloopen te beletten.

Alschoon alle omheiningen (*grootendeels*) op dezelfde wijze moeten worden gemaakt, zoo moeten wij toch, bij de opgegeven de wijze van daarstelling, onderscheid maken tusschen *buiten-* en *binnen*-omheiningen. Buiten-omheiningen zijn die zulke, welke het geheele goed of den ganschen aanleg omhalen; binnen-omheiningen zijn die, welke tot afzondering en bevrediging van afzonderlijke deelen of kampen dienen. Daar men de eersten met boomen en de anderen met kap-hout beplant, om reden dat boomen op deze te veel schaduw zouden veroorzaken, zoo is de bewerking van beiderlei soort van wallen niet geheel gelijk.

Wij maken met de buiten-omheiningen een begin, dewijl bij alle ontginning met dezelve gewoonlijk een aanvang gemaakt wordt.

Vermits de buiten-wallen ter bevrediging van het geheel dienen, en nóg meer, omdat dezelve met boomen beplant zullen worden, is het voegzaam hun eenige meerdere breedte te geven dan aan de binnen-wallen. Wij bepalen daarom voor dezelve eene breedte van 22 voeten, met inbegrip der beide slooten, van welke de buitenste 7 en de binnenste 5 voet wijdte moet hebben, zoodat er 10 voet voor den wal overblijft.

Zij die meer met overijld, dan wel met duurzaam en voordeel aanbrengend werk gediend zijn, zullen deze slooten dadelijk uitgraven, met de boven-zoden de wallen opzetten, en intusschen minste aanvullen met den grond, die zoo versch uit de slooten is gekomen en de zaak in eenige weinige weken afdoen, maar dezulken moeten zich niet verbeelden, dat eenig ander hout, dan dennen, die ter bevestiging van den wal niet geschikt zijn, daar op goed zal voortkomen.

Ik voor mij ken slechts eene wijze van het aanleggen van wallen op heide-bodem, welke eene veeljarige ondervinding mij als zeer deugdelijk heeft doen kennen. Zij vordert zeker meer tijd, maar niet veel meerdere kosten dan de zoo even afgekeurde; daarentegen geeft zij, door het wel tieren van het daar op geplaatste, meer waardige plantzoen, veel grooter voordeel; zij beveelt zich door duurzaamheid aan en geeft aan het geheel een veel beter aanzien.

Hij die niet een dor en zandig heide-veld te doen heeft, verlieze niet uit het oog, dat hij een gesloten, konde, onvruchtbare en gronslag een gecultiveerde onder-grond bewerkt; dat een zoodanige bodem, alleenlijk door herhaald keeren en bloot-stellen aan de vrije lucht, milder en tot voeding van gewassen geschikt gemaakt kan worden. Dit geld even zeer ten aanzien der wallen als ten opzigte der velden voor bouw-grond bestemd. Om zulks, met betrekking tot de wallen, te bereiken, gaat men, met derzelver aanleg, op volgende wijze te werk.

Nadat de oppervlakte, voor de omheining bestemd, als opgegeven ter breedte van 22 voet is afgesteken (§), begint men dezelve omteploegen. Men ploegt den grond in de lengte tot twee smalle akkers, van welke de binnenste 10 en de buitenste 12 voet breedte heeft, dit omdat de binnen-sloot 2 voet minder breed zal zijn dan de buiten-sloot. Bij de daarstelling van deze akker moet zoo geploegd worden, dat de ruggen van dezelve juist bij die plaatsen komen, waar de daarstellen wal met zijnen uitlendigen en inwendigen voet te staan komt en dus daar waar de slooten beginnen.

Zoodra de grond op deze wijze is omgeploegd, kan men dadelijk den buiten-kant van den wal met de van de oppervlakte des buiten-sloots losgemaakte zoden opzetten en dezelve, meden daar aanwezige grond, inschenvoegen en vastzetten. Deze kant wordt alzoo eenigermate als een muur (in zoner naar binnen hellenden stand) opgemetseld. Hier bij moet men echter op het oog houden, dat als de onder-grond uitligt zand bestaat, men met de opzetting der zoden niet juist op den rand van de sloot begint, maar een voet meer binnenwaarts, opdat de wal een vastere steun krijge en niet later in de sloot storte, welke door het dadelijk in verzamelde water aan den kant ligtelijk, door onderuitspoeling, verwijd kan worden.

(§) *A*, schijnt hier te bedoelen het uitsteken door een zoogenaamd kijl-spit.

[*Het vervolg hierna.*]

Heden beviel van eenen zoon *Vrouwe G. E. Meijer*, geliefde echtgenoote van

Leeuwarden, Mr. J. KIMMELL.

den 4 Januarij 1836.

Heden beviel van eenen zoon *J. Meijer*, geliefde echtgenoote van

Beilen, J. [illegible],

den 15 Januarij 1836. *Rijks-Ontvanger.*

Na eene langdurige ongesteldheid behaagde het God, in den afgeloopenen nacht, tot zich te nemen mijne geliefde echtgenoote, *Anna Hilbinck*, den ouderdom van zeven en [illegible] jaren bereikt hebbende. Veertig jaren mogt ik met haar in een gelukkig huwelijk leven en over haar overlijden ik met hare nabestaanden diep bedroefd.

Gasselte, den 10 Januarij 1836. A. KLIJEN.

Op *vrijdag den 22 Januarij 1836, des voormiddags te tien uren* te beginnen, zal in het STADS BOSCH *te* ASSEN, worden verkocht eene AANZIENLIJKE PARTIJ *op* STAM STAANDE *en* GEKAPTE DENNEN, geschikt tot allerlei *timmerwerk*; benevens eenig BRANDHOUT en ERWTENRIJS; voorts een DERTIGTAL ZWARE POPULIEREN, *staande op den* STEEGEWEG, *nemmende* de verkooping *een aanvang* zal nemen.

PRIJS-COURANT DER NEDERLANDSCHE EFFECTEN.

Amsterdam, den 15 Januarij.

Werk. Schuld 2½ pct	53½ a 56	Kans Biljetten	241 a 25
Dito 5 pct.	102¾ a 103¼	Amort. Syndicaat	95½ a 96½

Te Assen, bij C. VAN GORCUM, *Provinciaalen Drukker.*